

autonomy and academic freedom occupy a prominent place in international documents. These concepts are even the title components of many of them. Summarizing the main provisions of these documents, we see that academic freedom is closely linked to the autonomy of a higher educational establishment. Scientific achievements should be used only for the benefit of humanity, and modern information and communication technologies should contribute to the free dissemination of scientific research results. Academic freedoms in higher education are one of the fundamental human rights regulated by important international law documents that ensure its development, transfer of cultural experience to other generations. The main components of academic freedom are freedom of teaching, learning and research (sometimes we encounter freedom of creativity, knowledge dissemination). Academic freedoms are one of the leading principles of effective activity of higher educational establishment. The necessary condition for academic freedoms is the autonomy of a higher educational establishment.

Keywords: *academic freedoms, the autonomy of higher educational establishment, international documents, human rights, principle of activity, freedom of teaching, freedom of learning, freedom of scientific activity.*

УДК 378.22.015.31 : 796 : [613/614]

ОЛЕНА МОМОТ

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАСОБАМИ ОЛІМПІЗМУ

У статті охарактеризовано виховання особистості майбутнього вчителя засобами олімпізму як життєвої філософії, що звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якості тіла, волі й розуму. Показано план роботи Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України, одним із напрямів діяльності якого є виховання особистості майбутнього вчителя засобами олімпізму, здоров'язбереження та створення здоров'язбережувального середовища вищого навчального закладу.

Ключові слова: *виховання, особистість майбутнього вчителя, олімпійський рух, здоров'язбережувальне середовище, вищий навчальний заклад*

Актуальність дослідження. Забезпечення здоров'язбережувального процесу в вищому навчальному закладі, виховання свідомого ставлення як до власного здоров'я, так і до здоров'я інших людей, формування навичок ведення здорового способу життя, збереження і зміцнення всіх складових здоров'я особистостей майбутніх учителів – це сьогодні стратегічні завдання вищої школи як головної ланки національної системи освіти, яка повинна забезпечувати особистість майбутнього вчителя необхідними здоров'язбережувальними знаннями, сформувані позитивне ставлення щодо збереження та зміцнення здоров'я, здоров'язбережувальної компетентності, стилю життя, що забезпечить саморозвиток особистості з питань використання сучасних способів оздоровлення, оволодіння необхідними руховими навичками, умінням своєчасно приймати рішення щодо запобігання шкідливим звичкам і небезпечній поведінці.

Мета дослідження: охарактеризувати виховання особистості майбутнього вчителя засобами олімпізму, показати план роботи Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України.

Виклад основного матеріалу. Завдячуючи барону П'єру де Кубуртену були закладені підвалини Олімпійського руху та почалось його поширення. П'єр де Кубуртен розумів потребу у створенні символіки, церемоній, які б допомагали втіленню ідеалів олімпізму. Він сам намалював п'ять кілець, які вперше побачили світ на Олімпійських іграх 1920 року в Антверпені (Бельгія), замовив Олімпійський гімн і спланував спеціальну процедуру відкриття і закриття Ігор. До 1924 року він особисто очолював Міжнародний олімпійський комітет, який турбувався про розвиток олімпійського руху в усьому світі, включаючи організацію Олімпійських ігор у різних містах. Сукупність ідеалів і цінностей, які є засадами Ігор, відомі як олімпізм [4, с. 33].

Олімпізм є життєвою філософією, що звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якості тіла, волі й розуму. Поєднуючи спорт з культурою та освітою, олімпізм прагне створити такий спосіб життя, який базувався б на радощах, здобутих через зусилля, освітніх цінностях доброго прикладу та повазі універсальних етичних принципів [4, с. 34].

Серед соратників П'єра де Кубертена потрібно виділити визначну постать нашого співвітчизника генерал-лейтенанта Олексія Бутовського, який народився і виріс на Полтавщині. Будучи відомим педагогом у галузі фізичного виховання, Олексій Дмитрович із 1884 по 1900 р. входив до складу Міжнародного олімпійського комітету, вніс вагомий внесок у відродження ідеалів олімпізму та олімпійського руху [2].

Нині в Україні функціонує цілий ряд молодіжних громадських організацій і об'єднань. В умовах демократизації суспільства виховна діяльність громадських організацій спрямована на те, щоб активніше залучати молодь до різних форм самореалізації, творчості, а саме створення здоров'язбережувального середовища в навчальному закладі та колі їхнього оточення. Приклади олімпійських громадських організацій – див. рис.1.

Полтавське обласне відділення Національного олімпійського комітету України тісно співпрацює з Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка (угода про співпрацю від 6 березня 2017 року) з метою популяризації олімпійського руху та ідей щодо здоров'язбережування серед науково-педагогічних працівників та особистостей майбутніх учителів.

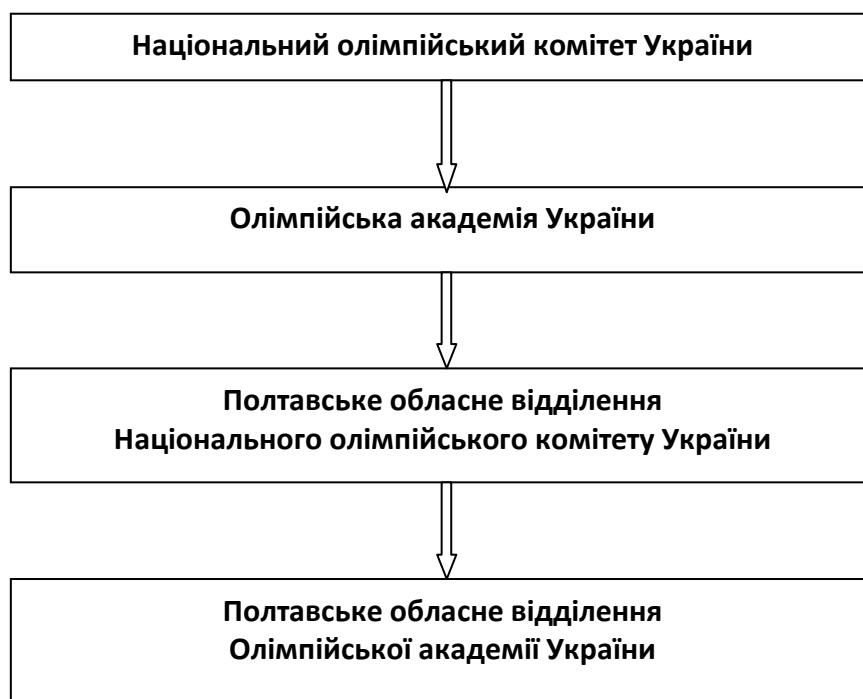

Рис. 1. Громадські олімпійські організації України

Так, на базі факультету фізичного виховання створено Полтавське обласне відділення Олімпійської академії України (витяг з протоколу № 3 вченої ради факультету фізичного виховання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка від 14 листопада 2016 року).

Одним із напрямів діяльності відділення є виховання особистості майбутнього вчителя засобами олімпізму, здоров'язбережування та створення здоров'язбережувального середовища вищого навчального закладу.

Пропонуємо план роботи Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України, який розроблено та запропоновано згідно плану роботи Олімпійської академії України (план роботи Олімпійської академії України затверджено XVII сесією Олімпійської академії України від 9 грудня 2016 року) та виконується за такими напрямками (див. табл. 1.).

Сучасне життя доводить, що глибокі теоретичні знання допомагають у вихованні особистості майбутнього вчителя. Теоретична підготовка є особливо важливою у роботі з майбутніми фахівцями, вона дає можливість краще зрозуміти ту користь, яку дає здоров'язбережування, активна рухова, здоров'язбережувальна діяльність.

Література, яка надається Національним олімпійським комітетом України, робота, яка проводиться під його егідою та базується на сучасних досягненнях науки, медицини та техніки, вносять вагомий вклад в розповсюдження знань про фізичну підготовку, здоров'язбережування, є основним джерелом інформації, добрим радником та надійним помічником у процесі виховання особистості майбутнього вчителя в створеному здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

У реалізації прийнятої програми значну роль відіграло створення видавництва «Олімпійська література». За роки своєї діяльності видавництво випустило у світ понад 100 книжок, присвячених актуальним питанням історії та становлення олімпійського руху, його проблематиці, питанням підвищення ефективності тренувальної та змагальної діяльності спортсменів-олімпійців, медико-біологічним та психологічними основам спортивної підготовки тощо.

Таблиця 1.

План роботи Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України

№ п/п	Захід	Термін виконання, місце проведення	Відповідальні виконавці
Робота Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України у вищих навчальних закладах			
1.	Виступити співорганізаторами всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Технології здоров'язбережування в загальноосвітніх і вищих навчальних закладах України : проблеми та перспективи». Відкрити діяльність рубрики «Філософія олімпізму»	жовтень	-«»-
2.	Виступити співорганізаторами III регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання і спорту»	листопад	-«»-
3.	Виступити співорганізаторами регіонального науково-методичного семінару «Новітні теоретико-методичні й методологічні засади розвитку фізичного виховання і спорту». Відкрити діяльність рубрики «Пропаганда олімпійського руху на Полтавщині»	квітень	-«»-
4.	Продовжити співпрацю з кафедрою теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Взяти участь у науково-дослідній роботі кафедри на тему: «Теоретико-методичні аспекти формування рухових умінь і навичок студентів факультету фізичного виховання у процесі викладання спортивних дисциплін» (тема науково-дослідної роботи затверджена протоколом засідання кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін, протокол № 1 від 30.08.2016 року	упродовж року	-«»-

	Взяти участь у II науково-практичній конференції «Спортивний літопис Полтавщини: сторінки історії, славетні імена», яка відбудеться у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського.	червень	-«»-
	Взяти участь у акції: «Олімпійський куточок»	упродовж року	-«»-
	Провести презентацію олімпійської літератури для студентів вищих навчальних закладах	упродовж року	-«»-
	Продовжити експериментальну роботу в мережі вищих навчальних закладах на тему «Виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу»	упродовж року	-«»-
	Взяти участь у Всеукраїнському спортивно-масовому заході серед дітей «Олімпійське лелеченя» - «Olympic move UA»	упродовж року	-«»-
Спорт для всіх			
№ п/п	Захід	Термін виконання, місце проведення	Відповідальні виконавці
1.	Взяти участь у проведенні Олімпійського тижня	вересень	-«»-
2	Взяти участь у організації та проведенні XIV Універсіади Полтавщини з легкої атлетики серед вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації	квітень-травень	-«»-
3.	Взяти участь у проведенні Олімпійського дня	червень	-«»-
Співпраця із засобами масової інформації			
№ п/п	Захід	Термін виконання, місце проведення	Відповідальні виконавці
1.	Забезпечити роботу сайту Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України	упродовж року	-«»-
Організаційна діяльність			
№ п/п	Захід	Термін виконання, місце проведення	Відповідальні виконавці
1.	Взяти участь у XVII сесії Олімпійської академії України	квітень-травень	-«»-
2.	Взяти участь у науково-практичній конференції у форматі «круглого столу», присвяченого О.Д. Бутовському	лютий	-«»-

Це: енциклопедії, підручники, навчально-методичні посібники, монографії, науково-популярні та інші видання, що являють інтерес для фахівців сфери фізичного виховання і спорту, а також широкого загалу. Окрім згаданих вище праць, видано книги, які являють інтерес не тільки для фахівців, а й для багатьох людей, які цікавляться олімпійським спортом. Це – «Олімпійська хартія» (українською мовою), «Олімпійські мемуари» П'єра де Кубертена (1997 р.), «Малий античний олімпійський словник» І. Попеску (1999 р.), «Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність» за редакцією М. М. Булатової (2000, 2001 рр.), «Золоті сторінки олімпійського спорту України» (1894-2000) [3].

Отже, олімпізм є досить потужним засобом виховання особистості майбутнього вчителя, який всебічно впливає на розвиток майбутнього фахівця. Полтавське обласне відділення Олімпійської Академії України є путівником поширення олімпійських, здоров'язбережувальних ідей. Тому доцільною сьогодні є науково-практична діяльність в галузі олімпійської освіти, сприяння розробці програм впровадження олімпійської освіти у вищій школі. Це дало б змогу поглибити знання особистості майбутнього вчителя про олімпійські ідеї, олімпійський рух, олімпійські ігри давнини та сучасності, про важливість розвитку духовної та фізично розвинутої особистості. Такий підхід дав би змогу попередити такі небезпечні негативні явища, як тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія та прищеплювати майбутнім фахівцям любов до навколишнього середовища і здоров'я. Крім цього зацікавити молодь до фізкультурно-спортивної діяльності, що є суттєвим поштовхом у створенні здоров'язбережувального середовища вищого навчального закладу.

Перспективи подальших розвідок полягають у подальшому вивченні питання теорії і практики виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

Список використаних джерел

1. Гетьман І. Р. Олімпійський рух у Полтавській області / І. Р. Гетьман // Спортивний літопис Полтавщини: сторінки історії, славетні імена : матеріали II наук.-прак. конф., (Полтава, 9 червня 2017 р.). – Полтава, 2017. – С.89-99.
2. Олімпійська енциклопедія / Под ред. С.П. Павлова. – Полтава. – М.: Советская энциклопедия, 1980
3. Олімпійська академія України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://oau-ukr.com/olimpiiska-osvita/vishcha-shkola.html>
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. – К.: Олімпійська література, 2006. – 88 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студентів вищих пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 544 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2014. – 456 с.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2017 р.

МОМОТ О.

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

EDUCATION OF PERSONALITY OF FUTURE TEACHER BY MEANS OF OLYMPISM

In the article education of personality of future teacher is described by means of olympism as vital philosophy, that glorifies and unites in harmonious unit the internalss of body, will and mind. Combining sport with a culture and education, olympism aims to create such way of life, that would be based on the gladnesses obtained through effort, educational values of kind example and respect of universal ethic principles.

The plan of work of the Poltava regional branch of the Olympic academy of Ukraine is shown. A separation is the guide-book of distribution of olympic, healthy ideas. One of directions of activity of that there is education of personality of future teacher by facilities of olympism, health and creation of healthy environment of high school. It would give an opportunity to deepen knowledge of personality of future teacher about Olympic ideas, Olympic movement, Olympic games of remoteness and contemporaneity, about importance of development of spiritual and physically developed personality. Such approach would give an opportunity to warn such dangerous negative phenomena, as smoking, alcoholism, drug addiction and to inoculate to the future specialists love to the environment and health. Except it to interest young people in athletic-sporting activity that is a substantial push in creation of healthy environment of high school.

Key words: education, personality of future teacher, olympic movement, healthy environment, high school.